

Bakıda "İslamofobiya irqciliyin və ayrı-seçkiliyin spesifik forması kimi: Yeni qlobal və transmilli çağırışlar" mövzusunda beynəlxalq konfrans işə başlayıb

Övvəli 10-cu sah.

Rutgers Universitetinin Hüquq Mətbəbinin hüquq və sosial ədalət üzrə tədqiqatçısı **Saha Aziz** diqqətə çatdırıb ki, Fransada məktəblərdə hicaba qarşı qadağ'a patriarxat bir qorardır. Bu qərar yalnız həmin şəxsin seçimindən asılı olmalıdır. Bu, qadınlara qarşı çox aqressiv yanaşmadır. O deyib ki, ABŞ-da belə bir fikir var ki, müsəlman azlıqlar şəriət cəmiyyəti qurmaq isteyirlər. Amma müsəlman əhalisi çoxluq təşkil edən ölkələrdə belə şəriət cəmiyyəti yoxdur.

AMEA-nın Şərqsünaslıq İnstitutunun əməkdaşı **Rauf Məmmədov** deyib ki, bu gün dünyada İslama qarşı təzyiqlər digər dinlərlə müqayisədə daha çoxdur. Fransa müsəlman əhalisi on çok olan Avropa ölkəsidir. Belə ki, bu ölkənin əhalisinin 9 faizi müsəlmanlardır. O bildirib ki, 2020-ci ildən Fransada 89 məscid, 650-yə yaxın ibadət yeri bağlanıb, iki imam deportasiya edilib. "Fransa hakimiyəti 1989-cu ildən başlayaraq, müsəlman əhalisi çox olan şəhərlərdə özlerinin icmalarını yaratmağa başladılar. Bu, məhdudlaşdırma siyasetinin bir parçası idi. Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun hakimiyəti dövründə bu ölkədə islamofobiya daha da artıb. Müsəlmanlar polislər tərəfindən təqib edilir. Fransada bəzi elə qanunlar qəbul edilib ki, bütün insanların inancını tanıyr, amma müsəlmanlarını yox", - deyə R. Məmmədov bildirib.

❖ ❖ ❖

Bakı konfransında "Korsika məsələsi və təməl insan hüquqlarının pozulması" mövzusunda ictimai müzakirə keçirilib

"İslamofobiya irqciliyin və ayrı-seçkiliyin spesifik forması kimi: Yeni qlobal və transmilli çağırışlar" mövzusunda beynəlxalq konfrans çörçivəsində "Korsika məsələsi və təməl insan hüquqlarının pozulması" mövzusunda QHT-lərin təşəbbüsü ilə ictimai müzakirə keçirilib.

"Beynəlxalq İnsan Hüquqları Cəmiyyəti Azərbaycan Milli Bölməsi" ictimai

Birliyinin sədri **Səadət Bənənyarlının** moderatorluğu ilə keçirilən müzakirələrde çıxış edən Milli Məclisin deputati **Asım Mollazadə** son vaxtlar Fransada baş verənlərin təhlükəli vəziyyət yaratdığını deyib. Bildirib ki, bu, Avropa dəyərlərinin və prinsiplərinin kobud şəkildə pozulmasıdır. Belə ki, əhalisi 150 min nəfər olan əhalisi xalq adlanmaq hüququnu itirib.

Deputat qeyd edib ki, korsikalıların öz dillərində danışmaq hüququ var. Korsikalılar öz hüquqlarını qorumağa çalışacaqlar. Mümkün deyil ki, Avropanın mərkəzində belə bir vəziyyət olsun. "Fransa hökuməti bu məsələ olduğu halda, hansısa qondarma "artsax" məsələsi ilə məşğul olmaq isteyir. İnanıram ki, Fransa xalqı bu tehlükəli vəziyyətdən çıxış yolu tapacaq. Bu, Fransa Respublikasının azadlıq və qardaşlıq prinsiplərinin pozulmasıdır", - deyə A. Mollazadə diqqətə çatdırıb.

İctimai müzakirədə çıxış edən "Azərbaycan Jurnalıstlər Şəbəkəsi" İctimai Birliyinin rəhbəri **Ayaz Mirzəyev**

deyib ki, Korsika dilinin qadağan edilməsi Fransanın təcavüzünün daha bir bariz göstəricisidir. Bu qərar təkcə korsikalılarda deyil, beynəlxalq hüquqa hörmət edən Avropa ictimaiyyəti arasında da haqlı etirazlara səbəb olub. Fransanın Şimali Afrika və ərəb ölkələrində tarixən törətdiyi cinayətləri yadına salmaq lazımdır. Fransa tarixi müstəmləkəçilik iddialarından ayrılmak istəmir. Bu ölkə beynəlxalq hüquq normallarına əməl etməli, mənəvi dəyərlərə hörmətlə yanaşmalıdır.

Milli Məclisin deputati **Məlahət İbrahimqızı** Korsika dilinin qadağan edilməsini bəşəriyyət üçün rüsvayıcı hadisə kimi qiymətləndirib. Diqqətə çatdırıb ki, Fransa dünyada on çok müstəmləkəçilik siyaseti yürüdən ölkədir. Dünyada buna son qoyulsada, Fransa yeni müstəmləkəçilik siyasetini davam etdirir.

"Təəssüf ki, Fransa bu gün, sözün həqiqi mənasında, dini müstəmləkə siyasetinin mərkəzi kimi çıxış edir. Fransanın milli azlıqlara qarşı əsas prinsipləri pozması, bu yönələ cinayətlərin törədilməsi

geniş vüsət alıb. Hesab edirəm ki, Korsika məsələsi məhz bu yönələ həyəcan təbliğidir. Bütün bunların fonunda Fransa Prezidenti Emmanuel Makron Azərbaycanın suveren ərazisində qondarma bir "dövlət" in qondarma "haqlarını" müdafiə edir. Fransa ölkələrin daxili işlərinə qarışır. Fransa bu gün Qarabağda yaşayış ermənilərin də separatizmə meyl etməsi üçün dəstək verir", - Milli Məclisin deputati bildirib.

Qoşulmama Hərəkatı Gənclər Təşkilatının sədri **Orduxan Qəhrəmanzadə** diqqətə çatdırıb ki, Fransa Korsikaya qarşı linqvistik ayrı-seçkilik siyaseti yürüdür. Tarixən Fransa korsikalıları fransız dilində danışmağa məcbur edib və onların dialektlərinin rəsmi istifadəsini qadağan edib. Korsikada yerli dildən istifadə hüququnu ləğv etməklə Fransa tərəfdarçılığı beynəlxalq sənədlərin tələblərini pozub. Bu sənədlər arasında 1789-cu il böyük fransız inqilabının on mühüm sənədi olan və fördi insan hüquqlarını müəyyən edən İnsan və Vətəndaş Hüquqları Beyannamesi var. Bastia Məhkəməsinin son qərarı, eləcə də Fransanın korsikalılara qarşı ayrı-seçkilik siyaseti ilk növbədə Beyannamənin 11-ci maddəsinin pozulmasıdır.

O.Qəhrəmanzadə deyib ki, Fransa hökumətinin həyata keçirdiyi müstəmləkəçilik və assimiliyasiya siyaseti beynəlxalq hüquqa hörmət edən ictimaiyyət tərəfindən daha sərt şəkildə qınanmalıdır.

Milli Məclisin deputati **Kamal Cəfərov** Fransanın Korsikaya qarşı qeyri-insani siyaset yürütdüğünü söyləyib. Qeyd edib ki, korsikalılar öz dilində danışmaq isteyir, lakin fransızlar tərəfindən buna icazə verilmir. Fransa korsikalıların bu davranışını özlərinə zidd hesab edirlər. Korsika dili 150 min insan tərəfindən danışılır. İngilis dilində təhsil almağa icazə verilir, lakin Korsika dilinə icazə yoxdur.

Cıxışlardan sonra sessiyalarda müzakirələr aparılıb, suallar cavablandırılıb.

❖ ❖ ❖

Beynəlxalq ictimaiyyət müsəlman və qeyri-müsəlman ölkələrindən olan

qaçqınlara münasibətdə kəskin fərqlərin olduğunu müşahidə edir və qarışq dini əhaliyə malik münəqşə və postmünəqşə zonalarında bu cür tendensiyaların olması barədə məlumatlar gəlir. Ən dərin narahatlıq isə son vaxtlar kəskin sıçraşıyla on yüksək həddə çatmış islamofobiya təzahürlərinin davamlı artımı ilə bağlıdır. Xüsusilə Avropanın bəzi ölkələrində müsəlmanların yadelli kimi təqdim olunmasından yaranan bu cür stereotiplər Avropa mədəniyyət və dəyərlərinə zidd olaraq bu damgalamanın (stigmatizasiya) kəskinləşməsinə və izolyasiya siyasetinə gətirib çıxarırlar.

Son illər beynəlxalq təşkilatların çağırışlarına və islamofobiya ilə mübarizəyə dair bir sıra qətnamələrin qəbuluna baxmayaraq, antiislam məzmunlu qanunların irəli sürülməsi və ya qəbuluna, həmçinin milli maraq və dəyərlərə əsaslanan demokratik dəyərləri qorumaq və gücləndirmək adı altında etiqad azadlığının açıq şəkildə pozulmasına dair ziddiyətli proseslər baş verir və bu qanunlar islamofobiya və digər növ irqcilik və ayrı-seçkiliyin artması üçün baza formalaşdırır. Bununla yanaşı, nifret nitqi mediada daha geniş yayılmağa və təhlükeli şəkil almağa başlayıb və İslam dininin terrorizmə eyniləşdirilməsi və ya cəmiyyətə müqayisəli şəkildə təqdim edilməsi inklüziv cəmiyyətlərin bünövrəsinin sarsılmasına gətirib çıxarırlar.

Nəticədə müxtəlif ölkələrin islamofobiya ilə mübarizəyə dair qəti fəaliyyət planının olmaması mütəmadi və davamlı əsasda beynəlxalq konfransın bazasının yaradılmasını və alımlar, beynəlxalq təşkilatların ekspertləri, din xadimləri və qeyri-hökumət təşkilatlarının bu işə cəlb olunmasını labüb edir. Bakının ev sahibliyi etdiyi "İslamofobiya irqciliyin və ayrı-seçkiliyin spesifik forması kimi: Yeni qlobal və transmilli çağırışlar" mövzusunda beynəlxalq konfrans məhz bu baxımdan xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.